

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi väestötietojärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n muuttamisesta.

Valtiovarainministeriö pyytää Vantaan kaupungilta lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi väestötietojärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n muuttamisesta. Henkilötunnuksen rakenteen muuttamista koskeva ehdotus on valmisteltu erikseen ja se on tarkoitus toteuttaa ennen henkilötunnuksen uudistamista ja valtion takaaman identiteetin hallinnoimista varten asetetussa hankkeessa valmisteltavia muita säädösmuutosehdotuksia.

Asetusehdotuksessa esitetään muutettavaksi henkilötunnuksen määräytymistä koskevaa väestötietojärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 2 momenttia. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset henkilötunnukseen sisältyvistä uusista välimerkeistä, joilla ilmaistaisiin henkilön syntymävuosisata. 2000-luvulla syntyneillä otettaisiin nykyisen A-kirjaimen lisäksi käyttöön kirjaimet B, C, D, E, F, H, J, K, L ja M. 1900-luvulla syntyneillä otettaisiin nykyisen yhdysmerkin (-) lisäksi käyttöön kirjaimet Y, X, W, V, U, T, S, R, P ja N. Välimerkki olisi muutoksen jälkeen yksilöivänä tietona merkitsevä. Henkilötunnus olisi jatkossa yksilöivä kokonaisena merkkijonona välimerkki mukaan lukien, sillä välimerkki voisi olla ainut saman syntymäpäivän mukaiset henkilötunnukset erotteleva henkilötunnuksen merkki. Uusien välimerkkien käyttöön ottamisella pyritään varmistamaan henkilötunnusten riittävyys lähitulevaisuudessa.

Lausunnossa pyydetään esittämään huomioita voimaantuloajankohdasta, arvioimaan asetuksen taloudellisia vaikutuksia ja muita vaikutuksia sekä kertomaan muita huomioita asetusluonnoksesta ja perustelumuistiosta.

Lausunto on pyydetty antamaan 3.5.2021 kello 16.15 mennessä lausuntopalvelu.fi:n kautta.

Perustelumuistio on luettavissa osoitteessa:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=04b128f1-8e44-4908-8dba-257a3da33e4e>

([Perustelumuistio \(FI\).PDF](#))

Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetuksiksi väestötietojärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:n muuttamisesta

1. Lausunnonantajan toimiala:

Kunnat ja kaupungit

2. Pykäläluonnosta ja asetuksen suunniteltua voimaantuloajankohtaa koskevat huomiot:

Vantaan kaupungin näkökulmasta ehdotettu aikataulu, jossa asetus tulee voimaan 1.1.2023, on haastava uudistuksen mahdollisesti vaatimien mittavien järjestelmä uudistusten vuoksi. Käytännössä joudumme testaamaan noin sata tietojärjestelmää ja vasta tämän jälkeen saamme selville, mitkä järjestelmistä tulevat vaatimaan muutoksia. Jos käy ilmi, että tietojärjestelmistä useaa on uudistettava uusien välimerkkien käyttöön ottamiseksi, voi aikataulu osoittautua liian kireäksi.

Mikäli järjestelmä uudistusten mittakaava osoittautuu niin suureksi, ettei uudistuksia ehditä ponnisteluista huolimatta toteuttaa ajoissa, saatetaan Vantaan kaupungissakin joutua perustelumuistion esille nostaman riskin mukaisesti turvautumaan vaihtoehtoisin menetelmiin ja manuaaliprosesseihin uudella välimerkillä varustettuja henkilötunnuksia käsiteltäessä. Vaihtoehtoisia menetelmiä ja manuaaliprosesseja hyödynnettäessä voivat käsittelyajat pidentyä ja mahdollisuus virheisiin kasvaa.

Erityisen haastavaksi aikataulun tekee se, että samaan aikaan on vireillä monia kuntien toimintaan merkittävästi vaikuttavia hankkeita. Nykyisen voimaantuloaikataulun mukaan asetus astuu esimerkiksi voimaan samana päivänä kuin sosiaali- ja terveystieteiden järjestämisvastuun on määrä sote-uudistuksen myötä siirtyä kunnilta hyvinvointialueille. Useiden tietojärjestelmien yhteensovittamista vaativien uudistusten toteuttaminen samaan aikaan on kuormittavaa niin henkilökunnan kuin tietojärjestelmienkin näkökulmasta.

3.a. Arvioi asetuserämuutoksesta aiheutuvat kokonaiskustannukset organisaatiossanne (euromääräinen arvio kokonaiskustannuksista yhtenä lukuna, HUOM: ei perusteluja tähän kenttään)

2 000 000

3.b. Mikä osuus edellä mainituista kokonaiskustannuksista aiheutuu ostopalveluista (euromääräinen arvio ostopalveluiden osuudesta yhtenä lukuna, HUOM: ei perusteluja tähän kenttään):

1 900 000

3.c. Edellä kohtiin a ja b annettujen kustannusarvioiden perustelut ja mahdolliset lisätiedot

Vantaan kaupungilla on arviolta noin 100 kappaletta testattavia ja mahdollisesti muutettavia tietojärjestelmiä. Tarvittavan testaamisen sekä muutostyön kustannukset järjestelmäkohtaisesti ovat vaihteluväliltä 10 000–30 000 euroa. Uudistuksen kokonaiskustannusarvio on 2 miljoonaa euroa. Yksityiskohtaisempi kustannusten määrittäminen edellyttäisi keskusteluja olemassa olevien toimittajien ja palveluntarjoajien kanssa, johon tällä aikataululla ei ollut mahdollisuutta.

3.d. Muut asetuksen vaikutuksia koskevat huomiot

Uusien välimerkkin käyttöönotto tulee sitomaan henkilöstöresursseja niin oman organisaatiomme sisällä kuin toimittajakentän ja palveluntarjoajienkin keskuudesta. Henkilöstöresursseja tullaan tarvitsemaan ainakin testaustyöhön. Jos tietojärjestelmiin joudutaan tekemään muutoksia, tarvitaan henkilöstöresursseja myös suunnittelu- ja toteutustyöhön. Mahdolliset uudet ja/tai käyttölogiikaltaan muuttuneet järjestelmät sekä palvelut tulevat lisäksi edellyttämään laajamittaista oman organisaation kouluttamista.

Kun henkilöstöresurssit ovat sidottuina muualle on oletettavissa, että tarvittava kehityspanostus on samaan aikaan pois muusta kunnan tarvitsemasta järjestelmäkehityksestä. Sama luonnollisesti koskee myös toiminnan muuta kehittämistä, mikäli toimintaprosesseja ja niiden uudelleensuunnittelua on tarve tehdä yksinomaan toteuttavan henkilötunnuksen muutosehdotuksen vuoksi, ilman että toteutettavassa muutoksessa saavutetaan samalla muuta etua.

4. Muut huomiot asetusluonnokseen tai perustelumuiistioon

Vantaan kaupunki pitää onnistuneena valtiovarainministeriön päätöstä olla viemättä henkilötunnuksen uudistamista valmistelleen työryhmän loppuraportin mukaista ehdotusta eteenpäin sellaisenaan. Kokonaisuudessaan nyt ehdotettua asetusmuutosta on pidettävä tarpeellisena, koska henkilötunnusten riittävyys ja yksiselitteinen yksilöitävyys ovat yhteiskunnan eri toimintojen häiriöttömän jatkuvuuden ja luotettavuuden kannalta välttämättömiä.

Valtion tulee kattaa asetuksesta aiheutuvat ylimääräiset kustannukset kunnille.